

כך נגיים משת"פ

גם היום יש לישראל מלה בשטחים. מתן רשיון עבודה הוא שוט מצוין לגיוס סייענים. ח'אלר זואהרה מבית-סאחור יודע מה קורה כשאומרים לשב"כ לא

הלחצים שהפעלו על מוג'אהד לעבוד עבור השב"כ אינם יוצאידופן. השב"כ עושה שימוש מסיי כי בסייענים, ונהל בזכותם הצלחת לא מבוטלות. גם בתנועת החמאס, שבתחילת דרכה נחשבה ל"נקייה" (אז נהגו לומר שקשה יותר לגייס סייענים בתנועות איסלאמיות), גייסו פעילים בכל הד-רגים בסייעני שב"כ. לא תמיד, נראה, נעשים שיקולים מוסריים בעת נסיונות לגיוס משת"פים, ויש המשוכנעים שהמטרה מקדשת את האמצעים.

לשירות ייבטיחתן אפשרויות רבות ללחץ על אנשים שהם מעוניינים בשירותיהם, והם מנצלים אותן היטב. אחת הדרכים המקובלות היא ללחץ על עצירים בזמן החקירות, להציע הקלות בעונש או תנאי מאסר נוחים יותר. וככל שמצליחים לתרוך לתנועה מסוימת, כך קל יותר לגייס עוד מאנ- שיה, שכן האמון בין האנשים הולך ופוחת, והזשרנות גוברת והלכידות החברתית נעלמת.

אפשרות אחרת לגיוס היא כשאנשים וקוקים לרישיון כלשהו. כששלטה ישראל בכל השטחים הדבר היה קל יותר, שכן כל רישיון רדש אישוד של השב"כ. אבל גם היום יש לישראל מלה בשט- חים, ואפשרות לגייס אנשים, למשל, באמצעות מתן רשיון עבודה בישראל.

והנה עוד שיטה לגייס משת"פים. כשיטה הזו השתמשו אנשי השב"כ בבית-לחם, שניסו לגייס לשירותם את ח'אלר זואהרה מבית-סאחור. זואהרה ישב במעצר מינהלי בקציעות שנה וחצי, והי שתורד במאי 1995. כשיצא לא קיבל בחודה את תעודת הזהות שלו, ובשטחים, חיים ללא תעודת- זהות הם קשים משוא: כל סיוך מזדמן יכול לעצור אותך, ולעבוד מחסום צה"לי הוסך לחלוטם רטוב. הוא ניגש למינהל-האזרחי בבית-לחם, ושם הפנו אותו לאיש שב"כ. "תעבוד בשבילנו", הציע לו השב"כניק, והוא סירב. הוא לא קיבל תעודה חלופית, אלא זימון נוסף למשרדי השב"כ. "חשבת על הגושאז", שאלו אותו כשבא שוב. חשבתני ואני עומד בסירובי, אמר להם.

בתצהיר שנתן לעו"ד באדרה חזרי מהמוקד-להגנת-הפרט פירט זואהרה את תלאותיו. "מאז שחרורי אני שוהה כל הזמן בביתי, מלבד הביקורים במינהל-האזרחי. אני מרגיש מאוים. אינני יכול לנוע בלי תעודת-זהות", אמר.

המוקד פנה בשמו למינהל ולגורמים אחרים כדי שיחזירו לו את התעודה, ובנוסף לכך פנה ליר- עץ המשפטי לממשלה ראז, מיכאל בן-יאיר, בבקשה להורות על חקירת מח"ש בעניין: על-פי החוק אסור לחייל או לאיש שב"כ להחרים תעודת-זהות של תושב השטחים, פרט למקרים ספציפיים, שלחץ להתגייס כסייען אינו אחד מהם.

השבוע הגיעה תשובה מלשכת היועץ המשפטי: היועץ לא מצא מקום להעביר את הנושא לחקי- רה, נכתב שם, אבל בעקבות התלונה "הונחו הגורמים הבטחוניים הנוגעים בדבר לרענן את ההו- ראות המחייבות בנושא זה לכלל העובדים הדלבאנטיים". ונותר רק לקוות ש"העובדים הדלבאנטיים" יונחו להימנע גם ממעצרי שוא ושאר אמצעי איוס. אפילו שכולנו יודעים שזה בעיי- קר למען בטחוננו.